

φωλιά

φωλιά, η, ουσ. [*αρχ. φωλεά*], η φωλιά. **1.** το καταφύγιο, η κρυψώνα, ιδίως κακοποιών ή και το ορμητήριό τους: «οι ληστές είχαν τη φωλιά τους σ' ένα μικρό διαμέρισμα στην τάδε συνοικία». **2.** απόμερος ή κρυφός χώρος ειδικά διαμορφωμένος για τις ερωτικές συναντήσεις ζευγαριού: «μετά τη βόλτα τους στην παραλία πήγαν στη φωλιά τους για τα περαιτέρω». (Λαϊκό τραγούδι: *μετανιωμένη θα βρεθείς ξανά μες στη φωλιά μου· εκεί θα 'βρεις παρηγοριά απ' τα γλυκά φιλιά μου*). **3.** το συνηθισμένο, το καθημερινό στέκι της παρέας: «όλη η παρέα ήταν μαζεμένη στη φωλιά τους και περίμεναν τον τάδε για να πάνε στα μπουζούκια». **4.** το πατρικό, το οικογενειακό σπίτι: «ό,τι και να κάνει, γυρίζει πάντα στη φωλιά του». **5.** χώρος που προσφέρεται ως καταφύγιο σε κάποιον, χώρος όπου είναι κάποιος ευπρόσδεκτος: «το σπίτι του είναι φωλιά για κάθε φτωχό και κατατρεγμένο». (Χριστουγεννιάτικα κάλαντα: *τρίγωνα κάλαντα σκόρπισαν παντού, κάθε σπίτι μια φωλιά του μικρού Χριστού*). Υποκορ. **φωλίτσα, η**, (χαϊδευτικά) η ερωτική φωλιά: «μετά τη βόλτα τους, πήγαν στη φωλίτσα τους». (Λαϊκό τραγούδι: *έβγα στην άσφαλο αμαξά και στρίψε πάλι απ' τη γωνιά, να μας πας για το τσαρδί μας, στη φωλίτσα τη δική μας*). (Ακολουθούν 12 φρ.)·

- *έκανε φωλιά (κάτι κάπου)*, εγκαταστάθηκε κάτι, ιδίως κακό, κάπου μόνιμα: «η γκρίνια έκανε φωλιά στο σπιτικό μας». (Λαϊκό τραγούδι: *ο πόνος έκανε φωλιά στην ορφανή καρδιά μου, εβράδιασε κι ενύχτωσε κι αυτή η μέρα πάει, κανείς δεν ήρθε να με δει κανείς δε μ' αγαπάει*)·

- *ερωτική φωλιά*, μικρό διαμερισμάκι, γκαρσονιέρα, όπου συναντιέται ένα ζευγάρι, ιδίως για να επιδοθεί στον έρωτα: «έχουν την ερωτική φωλιά τους και κάθε τόσο πάνε και τη βρίσκουν με την ησυχία τους». Πρβλ.: *θα χτίσω είκοσι φωλιές κι όταν γουστάρω αγκαλιές, από κανάρα σε κανάρα θα πετάω* (Λαϊκό τραγούδι)·

- *έχει λερωμένη φωλιά ή έχει λερωμένη τη φωλιά του ή έχει τη φωλιά του λερωμένη ή έχει φωλιά λερωμένη*, έχει διαπράξει διάφορες επιλήψιμες πράξεις: «όταν κάποιος έχει λερωμένη φωλιά, κάνει το κορόιδο και δε λέει τίποτα || δεν μπορεί να πει τίποτα, όταν του βάζω τις φωνές, γιατί έχει λερωμένη τη φωλιά του || κάθε φορά που βλέπει αστυνομικό, κρύβεται, γιατί έχει τη φωλιά του λερωμένη || για να φεύγει έτσι, κάθε φορά που βλέπει αστυνομικό, παναπεί πως έχει φωλιά λερωμένη»·

- *έχει χεσμένη φωλιά ή έχει χεσμένη τη φωλιά του ή έχει τη φωλιά του χεσμένη ή έχει φωλιά χεσμένη*, βλ. φρ. *έχει λερωμένη φωλιά*·

- η φωλιά του κούκου, βλ. λ. [κούκος](#)·

- ο διάβολος δε χαλάει τη φωλιά του, βλ. λ. [διάβολος](#)·

- ο Θεός τρέφει τα πουλιά, μα δεν τα βάζει και το φαί μέσ' στη φωλιά, βλ. λ. [Θεός](#)·

- την πέρδικα απ' τη λαλιά της βρίσκουνε τη φωλιά της, βλ. λ. [πέρδικα](#)·

- το γκαβό πουλί το δίνει ο Θεός φωλιά και ζει, βλ. λ. [πουλί](#)·

- το θηλυκό πουλί φτιάχνει τη φωλιά, βλ. λ. [πουλί](#)·

- *φωλιά δεν έχει, αβγό δεν κάνει*, όταν κάποιος δεν έχει μια μόνιμη δουλειά, μια μόνιμη εργασία, τότε δεν μπορεί να αποφέρει κάποιο όφελος, κάποιο κέρδος: «τι λεφτά να έχει ο άνθρωπος, αφού φωλιά δεν έχει, αβγό δεν κάνει»·

- *χτίζω φωλιά ή χτίζω τη φωλιά μου*, οργανώνω, διαμορφώνω κάποιο χώρο για τις ερωτικές συναντήσεις μου: «έχτισε τη φωλιά του σε μια απόμερη γειτονιά και κάθε δυο και τρεις πηγαίνει εκεί και την αράζει με την γκόμενά του». (Λαϊκό τραγούδι: *θα χτίσω είκοσι φωλιές κι άμα γουστάρω αγκαλιές από κανάρα σε κανάρα θα πετάω*).